

Yttrande över remiss från Jordbruksverket om översyn av Sveriges åtgärdsprogram enligt nitratdirektivet. (Dnr.4.2.17-15359/19)

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, konstaterar att rapporten går igenom befintligt regelverk och ger förslag på ändringar i regler som är befogade utifrån ny kunskap, nya behov och för att förenkla tillsyn. Förslaget ger intryck av att vara väl genomarbetat och föranleder därför endast till ett fåtal kommentarer se nedan.

Specifika synpunkter

3.3.2 Lagring av stallgödsel

Sidan 9, tredje stycket:

SLU-rapporten är delvis misstolkad/övertolkad. Rapporten säger att lagringskapacitet inte säkerställer att gödseln läggs vid rätt tidpunkt. Däremot är det en viktig förutsättning för att kunna göra det. En utökad lagringskapacitet skulle kunna möjliggöra ett strängare regelverk för spridning under blöta höstar t.ex. Förslag tillägg/strykningar i gult:

2017 publicerades en SLU rapport17 kring reglers betydelse för åtgärder mot jordbrukets kväve- och fosforförluster. När det gäller lagringskraven för stallgödsel så konstaterar författarna att det främst är i samverkan med spridningsrestriktioner som det går att bedöma miljöeffekten av lagringskraven, men att lagringskraven är en viktig förutsättning för att kunna följa spridningsrestriktioner. Målet med kravet är att jordbrukaren ska kunna välja att sprida gödseln utifrån växtlighetens behov, vilket betyder att undvika spridning av gödsel på hösten. Rent miljöeffektmissigt går det knappast att utläsa effekten av

lagringskravet för sig, men ett lagringskrav kan vara centralt för att möjliggöra största möjliga miljönytta. ~~och det skulle vara ännu svårare att värdera nyttan av olika antal månaders lagringskapacitet.~~

Sidan 9, sista stycket:

Sammanfattningsvis har ändring av lagringskravet till en mer likartad reglering inom landet redan varit uppe för diskussion, men dragits tillbaka. ~~Rapporten från SLU ger inte heller stöd för att en ändring av lagringskravet skulle vara miljömässigt motiverad.~~ Vi bedömer därför att nuvarande regler gällande lagringskravet (6–7 §§ SFS 1998:915) är tillräckliga. 5 § SJVFS 2004:62 är endast en hänvisning till 7 § SFS 1998:915.

3.4.2 De här åtgärderna rekommenderar vi ska följas upp

Sidan 37, underrubrik: Begränsning av den mängd gödsel som får tillföras till mark (se avsnitt 3.3.4):

Oljeväxter får maximalt gödslas med 60 kg lättillgängligt kväve per hektar före höstsådd. Försök har visat att den optimala givan till höstraps kan vara högre. Den totala kvävetillförseln skulle då kunna sänkas, vilket skulle minska risken för kväveförluster påföljande höst när rapsen har skördats. Innan vi går vidare med denna fråga skulle vi behöva mätningar som visar hur mineralkväveinnehållet i marken efter skörd och det totala kväveläcket påverkas av en högre kvävegiva före sådd.

Kommentar till detta stycke, särskilt sista meningen:

Om det blir mer N kvar i marken vid skörd av höstraps vid högre N givor (>60 kg N/ha) innan sådd, beror på hur bra man beräknar Ngivan på våren, t.ex. att man tar hänsyn till Nupptaget på hösten, enl. rek. Om Ngivan på våren är överoptimal är risken förstås att det blir mer kvar i marken. Det är inget problem för rapsen att ta upp t.ex. en giva på 100 N vid sådd men risken ökar förstås att det blir kvar i marken på senhösten t.ex. om grödan inte växer så bra pga kallt väder, sen etablering eller att marken har hög N-leverans.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Torleif Härd vid fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap efter föredragning av koordinator Fredrika von Sydow. Innehållet har utarbetats av universitetslektor Helena Aronsson, forskarna Lena Engström, Helena Linefur och Lisbet Norberg

samt forskningsledarna Holger Johnsson och Katarina Kyllmar, vid institutionen för mark och miljö.

Torleif Härd

Fredrika von Sydow